

Уставни суд Републике Србије
Немањина 26
11000 Београд

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА ЗА ОЦЕНУ УСТАВНОСТИ И ЗАКОНИТОСТИ ОДЛУКЕ О ЈАВНИМ ПАРКИРАЛИШТИМА (Сл. гласник града Лесковца, бр. 18/09 и 20/11)

у три примерка са једним прилогом

Подносилац иницијативе:
Удружење „Народни парламент“
Ђорђа Лешњака 7
16000 Лесковац

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Одредбама чл. 9. став 1. Одлуке о јавним паркиралиштима (Сл. гласник града Лесковца, бр. 18/09 и 20/11) прописано је да Предузеће којем је скупштинском одлуком поверена комунална делатност јавних паркиралишта (чл. 2 оспорене Одлуке) својим актом одређује услове коришћења јавних паркиралишта. Такође, **одредбама чл. 16. ставом 2.** оспорене Одлуке прописано је да **Предузеће** својим актом утврђује простор, услове и број паркинг места за повлашћене кориснике.

Одредбама чл. 23. Закона о комуналним делатностима (Сл. гласник РС, број 16/97 и 42/98) прописано је да јавно комунално предузеће, односно друго предузеће или предузетник коме је поверена комунална делатност, одлучује о цени комуналне услуге, уз сагласност скупштине јединице локалне самоуправе, односно надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Одредбама чл. 20., тачка 5. Закона о локалној самоуправи (Сл. гласник РС, број 129/07) прописано је да општина, односно град, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, као и да уређује и обезбеђује организационе, материјалне и друге услове за њихово обављање.

Неведене одредбе Закона о комуналним делатностима и Закона о локалној самоуправи, по мишљењу подносиоца иницијативе, не предвиђају овлашћење јавног предузећа, односно другог предузећа или предузетника коме је поверена комунална делатност, да доноси акте којим се одређују услови коришћења јавних паркиралишта, односно простор, услове и број паркинг места за повлашћене кориснике.

Из одредаба Закона о комуналним делатностима и Закона о локалној самоуправи произилази да јавно предузеће, односно друго предузеће или предузетник коме је поверена комунална делатност својим актом може само уредити цену комуналне услуге, али и то уз сагласност скупштине јединице локалне самоуправе, односно надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Узевши у обзир наведено, подносилац иницијативе сматра да одредбе чл. 9., став 1., и чл. 16. став 12., нису у сагласности са законом, а како према чл. 195. став 1. Устава Републике Србије, сви општи акти морају бити у сагласности са законом, оспорена Одлука није у сагласности ни са Уставом.

Одредбама чл. 22. став 3. оспорене Одлуке о јавним паркиралиштима прописано је да Предузеће којем је скупштинском одлуком поверена комунална делатност јавних паркиралишта *„има право да за возило за које по својој евиденцији (утврди) да има неплаћену доплатну карту изврши постављање уређаја којим се спречава одвожење возила корисника до измирења доспелих обавеза према Предузећу“*.

Одредбама чл. 278. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима (Сл. гласник РС; број 41/09 и 53/10) прописано је да се „посебне мере и овлашћења“ предузимају ради спречавања угрожавања

безбедности учесника у саобраћају, као и ради омогућавања одвијања саобраћаја. Једна од ових „посебних мера и овлашћења“ је и уклањање, односно премештање возила, као и постављање уређаја којима се спречава одвожење возила (чл. 278. став 2., тачка 12. Закона о безбедности саобраћаја на путевима).

Одредбама чл. 58 Устава Републике Србије, јемчи се мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона. Истим чланом Устава прописано је и да је одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дажбина или казни, дозвољено само у складу са законом.

Наведене одредбе Закона о безбедности саобраћаја на путевима и Устава Републике Србије, по мишљењу подносиоца иницијативе, не предвиђају овлашћење јавног предузећа, односно другог предузећа или предузетника коме је поверена комунална делатност, да ради измирења доспелих обавеза предузима „посебне мере и овлашћења“, односно поставља уређај којим се спречава одвожење возила.

Из одредби Закона о безбедности саобраћаја на путевима, произилази да се „посебне мере и овлашћења“ спроводе ка возилима заустављеним, односно паркираним супротно одредбама овог Закона. Возило за које Предузеће по својој евиденцији утврди да власник, односно корисник истог има неплаћену тзв. доплатну карту, по мишљењу подносиоца иницијативе, не угрожава безбедност учесника у саобраћају, нити онемогућава одвијање саобраћаја због тога што власник истог има неизмирене обавезе према Предузећу по основу „доплатне карте“ или по било ком другом основу. Постојање доспелих обавеза према Предузећу не чини такво возило паркираним супротно одредбама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, па тако и Предузеће нема овлашћења да над истим предузима „посебне мере и овлашћења“, односно врши постављање уређаја којим се спречава одвожење возила, па ни његово уклањање, односно премештање, а због неплаћене доплатне карте како је прописано чл. 22., став 3., оспорене Одлуке.

Из одредби Устава Републике Србије, произилази да је одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дажбина или казни, дозвољено само у складу са законом. Међутим, по мишљењу подносиоца иницијативе, како је оспорена Одлука подзаконски акт, њома се не може прописати одузимање, или у овом случају ограничење имовине.

Узевши у обзир све наведено, подносилац иницијативе сматра да одредбе чл. 22. став 3. по мишљењу подносиоца иницијативе нису у сагласности са законом и Уставом.

Одредбама чл. 24. оспорене Одлуке о јавним паркиралиштима прописано је да Предузеће врши „уклањање непрописно паркираних возила са јавних паркиралишта и других јавних површина из чл. 23., као и возила корисника који су поступили противно члану 22., став 6. Одлуке“. Овим одредбама, сва возила заустављена супротно чл. 23 оспорене Одлуке сврстана су у категорију „непрописно паркираних возила“. Тако је и чланом 24. прописано да су „непрописно паркирана возила“ и она возила која су паркирана „дуже од времена предвиђеног за паркирање у датој зони“ (чл. 23., став 8. оспорене Одлуке). Додатно, чланом 24. оспорене Одлуке прописано је и да Предузеће врши уклањање „непрописно паркираних возила“ са јавних паркиралишта и других јавних површина, а да налог за уклањање „непрописно паркираних возила“ са јавног паркиралишта издаје овлашћено лице Предузећа - контролор.

Уопште, целим поглављем VI („Уклањање непрописно паркираних возила са јавних паркиралишта и возила са јавних површина“) оспорене Одлуке, а које обухвата чланове од 24. до 27., уређени су односи у вези са поступањем са „непрописно паркираним возилима“.

Одредбама чл. 66. Закона о безбедности саобраћаја на путевима прописана су места на којима возач **не сме** да заустави и паркира возило. Обележено паркинг место, и то оно које **није** резервисано за возила особа са инвалидитетом, односно оно које **није** резервисано за возила одређених корисника, јесте паркинг место на којем сваки возач **сме** да заустави и паркира возило. Такође, ни одредбама чл. 66. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, па ни било којим другим одредбама овог Закона, **није** прописано да возила која су паркирана на обележеном паркинг месту али „дуже од времена предвиђеног за паркирање у датој зони“ заправо јесу „непрописно паркирана возила“.

Одредбама чл. 54. став 1., Правилника о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима и вођењу обавезних евиденција о примени посебних мера и овлашћења (Сл. гласник РС, број 69/2010), прописано је да „посебне мере и овлашћења“ налаже полицијски службеник који у контроли саобраћаја затекне возило супротно одредбама Закона о безбедности саобраћаја на путевима.

Наведене одредбе Закона о безбедности саобраћаја на путевима и Правилника о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима и вођењу обавезних евиденција о примени посебних мера и овлашћења, по мишљењу подносиоца иницијативе, не предвиђају могућност давања овлашћења јавном предузећу, односно другом предузећу или предузетнику коме је поверена комунална делатност, да врши уклањање оних возила која нису заустављена, односно паркирана супротно Закону о безбедности саобраћаја на путевима. Међутим, чланом 24. оспорене Одлуке управо је прописано спровођење „посебних мера и овлашћења“, односно уклањање возила са обележених паркинг места и то у случају кад су иста паркирана „дуже од од времена предвиђеног за паркирање у датој зони“.

Такође, по мишљењу подносиоца иницијативе, „посебне мере и овлашћења“ у форми уклањања, односно премештање возила заустављених супротно Закону о безбедности саобраћаја на путевима, не могу бити предузимане по налогу који издаје овлашћено лице Предузећа – контролор, већ се исте предузимају по налогу законом овлашћених органа, односно лица. Међутим, применом појединачних аката и радњи предузетих на основу одредби чл. 24. а у вези са чл. 23. оспорене Одлуке ефективно је омогућена и примена максималних износа накнада дефинисаних Одлуком о одређивању накнаде за уклањање возила (Сл. гласник РС, бр. 109/09), а кад је у питању уклањање возила која заправо и нису паркирана супротно одредбама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, али јесу заустављена супротно чл. 23., став 8. оспорене Одлуке, рецимо. Овиме је до данас нанета материјална штета већем броју грађана Републике Србије, а посебно страним држављанима у посети Лесковцу.

На крају подносилац иницијативе истиче и то да се подзаконским актом као што је оспорена Одлука не могу уређивати односи у вези са поступањем са непрописно паркираним возилима будући да се уклањање непрописно паркираних возила, као и све друге радње у вези са поступањем са непрописно паркираним возилима, уређују Законом о безбедности саобраћаја на путевима, односно актом надлежног Министра, у складу са Законом. Подносилац иницијативе због наведеног сматра да поред одредби чл. 24. оспорене Одлуке, и све друге одредбе из чланова у поглављу VI („Уклањање непрописно паркираних возила са јавних паркиралишта и возила са јавних површина“) нису у сагласности са законом, а како према чл. 195. став 1. Устава Републике Србије, сви општи акти морају бити у сагласности са законом, оспорена Одлука није у сагласности ни са Уставом.

ПРЕДЛОГ

На основу свега горе наведеног, подносилац иницијативе предлаже Уставном суду да:

1. Прихвати ову иницијативу и покрене поступак за оцену уставности и законитости оспорене Одлуке о јавним паркиралиштима.
2. Обустави извршење појединачних аката и радњи предузетих на основу оспорених одредби Одлуке о јавним паркиралиштима до доношења коначне одлуке, а ради спречавања даљих неотклоњивих штетних последица по већи број домаћих и страних грађана чији идентитет је тешко утврдити.
3. Донесе одлуку којом се оспорене одредбе Одлуке о јавним паркиралиштима проглашавају несагласним са Уставом и законом, те одреди начин за отклањање последица које су настале услед примене Одлуке о јавним паркиралиштима.

Прилози:

- Одлука о јавним паркиралиштима (Сл. гласник града Лесковца, бр. 18/2009 и 20/2011)

За подносиоца иницијативе
Горан Митровић, директор

У Лесковцу, 26. октобра 2011. године